

ÉLETMINŐSÉG ROMLÁS/RONTÁS

BOLDOGTALANOK SOKFÉLESEGE-EGYSÉGE

A FÖLDI-ÉGI POKLOK NAGY JENCIKLOPÉDIÁJA

Esetek és elvek – tünet, diagnózis, terápia

Kulcsszó- és mondattár: idézetek és ötletek

Vörösmarty Mihály

Gondolatok a könyvtárban

Hová lépsz most, gondold meg, oh tudós,

Az emberiségnek elhányt rongyain

Komor betűkkel, mint a téli éj,

Leirva áll a rettentő tanulság:

"Hogy míg nyomorra milliók születnek,

Néhány ezernek jutna üdv a földön,

Ha istenésszel, angyal érzelemmel

Használni tudnák éltök napjait."

Miért e lom? hogy mint juh a gyepen

Legeljünk rajta? s léha tudománytól

Zabáltan elhenyéljük a napot?

Az isten napját! nemzet életét!

Miért e lom? szagáról ismerem meg

Az állatember minden bűneit.

Erény van írva e lapon; de egykor

Zsivány ruhája volt. S amott?

Az ártatlanság boldog napjai

Egy eltépett szűz gyöngé öltönyén,

Vagy egy dühös bujának pongyoláján.

És itt a törvény - véres lázadók

Hamis birák és zsarnokok mezéből

Fehérre mosdott könyvnek lapjain.

Emitt a gépek s számok titkai!

De a kik a ruhát elszaggaták

Hogy majd belőle csínos könyv legyen,

Számon kívül maradtak: Ixion

Bőszült vihartól űzött kerekén

Örvény nyomorban, vég nélkül kerengők.

Az őrült ágyán bölcs fej álmodik;

A csillagászat egy vak koldus asszony

Czondráin méri a világokat:

Világ és vakság egy hitvány lapon!

Könyv lett a rabnép s gyávák köntöséből

S most a szabadság és a hősi kor

Beszéli benne nagy történetét.

Hűség, barátság aljas hitszegők

Gunyáiból készült lapon regél.

Irtózatossá hazugság mindenütt!

Az írt betűket a sápadt levél

Halotti képe kárhoztatja el.

Országok rongya! könyvtár a neved,

De hát hol a könyv melly célhoz vezet?

Hol a nagyobb rész boldogsága? - Ment-e

A könyvek által a világ elébb?

Ment, hogy minél dicsőbbek népei,

Salakjok annál borzasztóbb legyen,

S a rongyos ember bőszült kebele

Dögvészt sohajtson a hír nemzetére.

De hát ledöntsük, amit ezredek

Ész napvilága mellett dolgozának?

A bölcsek és a költők műveit,

S mit a tapasztalás arany

Bányáiból kifejtett az idő?

Hány fényes lélek tépte el magát,

Virrasztott a sziv égő romja mellett,

Hogy tévedt, sujtott embertársinak

Írányt adjon s erőt, vigasztalást.

Az el nem ismert érdem hősei,

Kiket - midőn már elhunytak s midőn

Ingyen tehette - csúfos háladattal

Kezdett imádni a galád világ,

Népboldogító eszmék vértanúi

Ők mind e többi rongykereskedővel,

Ez únt fejek - s e megkorhadtt szivekkel,

Rosz szenvedélyek oktatóival

Ők mindegyütt - a jók a rossz miatt -

Egy máglya üszkén elhamvadjanak?

Oh nem, nem! a mit mondtam, fájdalom volt,

Hogy annyi elszánt lelkek fáradalma,

Oly fényes elmék a sár fiait

A súlyedéstől meg nem mentheték!

Hogy még alig bír a föld egy zugot,

Egy kis virányt a puszta homokon

Hol legkelendőbb név az emberé,

Hol a teremtés ősi jogai

E névhez 'ember!' advák örökül -

Kivéve a ki feketén született,

Mert azt baromnak tartják e dicsők

S az isten képét szíjjal ostromozzák.

És mégis is – még is fáradozni kell.

Egy újabb szellem kezd felküzdeni,

Egy új irány tör át a lelkeken:

A nyers fajokba tisztább érzeményt

S gyümölcsözőbb eszméket oltani,

Hogy végre egymást szívben átkarolják,

S uralkodják igazság, szeretet.

Hogy a legalsó pár is kunyhájában

Mondhassa bizton: nem vagyok magam!

Testvérim vannak, számos milliók;

Én védem őket, ők megvédnek engem.

Nem félek tőled, sors, bár mit akarsz.

Ez az, miért csüggedni nem szabad.

Rakjuk le, hangyaszorgalommal, a mit

Agyunk az ihlett órákban terem.

S ha összehordtunk minden kis követ,

Építsük egy újabb kor Babelét,

Míg olly magas lesz, mint a csillagok.

S ha majd benéztünk a menny ajtaján,

Kihallhatók az angyalok zenéjét,

És földi vérünk minden csepjei

Magas gyönyörnek lángjától hevültek,

Menjünk szét mint a régi nemzetek,

És kezdjünk újra tűzni és tanulni.

Ez hát a sors és nincs vég semmiben?

Nincs és nem is lesz, míg a föld ki nem hal

S meg nem kövülnek élő fiai.

Mi dolgunk a világon? küzdeni,

És tápot adni lelki vágyainknak.

Ember vagyunk, a föld s az ég fia.

Lelkünk a szárny, melly ég felé viszen,

S mi a helyett, hogy törnénk fölfelé,

Unatkozunk s hitvány madár gyanánt

Posvány iszapját szopva éldegéljünk?

Mi dolgunk a világon? küzdeni

Erőnk szerint a legnemesbekért.

Előttünk egy nemzetnek sorsa áll.

Ha azt kivíttuk a mély süllyedésből

S a szellemharczok tiszta sugaránál

Ollyan magasra tettük, mint lehet,

Mondhatjuk, térvén őseink porához:

Köszönjük élet! áldomásodat,

Ez jó mulatság, férfi munka volt!

(1844 vége)

9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 8